

Adriana Politaj

Sposoby dofinansowania spółdzielni socjalnych w Polsce ze środków publicznych

---

Ekonomiczne Problemy Usług nr 62, 128-136

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ADRIANA POLITAJ

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

SPOSOBY DOFINANSOWANIA SPÓŁDZIELNI SOCJALNYCH W POLSCE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Wprowadzenie

Jednym z ważniejszych obszarów polityki społecznej w krajach wysoko rozwiniętych jest problem niskiego zatrudnienia oraz integracji społecznej osób wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją społeczną i zawodową. Z reguły do takich grup zaliczane są: osoby długotrwale bezrobotne, osoby mające w przeszłości problemy z prawem, osoby leczące się z uzależnień, osoby niepełnosprawne oraz bezdomni. Pomimo nabytych w przeszłości różnych kwalifikacji i doświadczeń zawodowych osoby zaliczane do tych grup społecznych rzadko aktywnie poszukują pracy, korzystając głównie z pomocy społecznej oraz prac dorywczych. Znalezienie przez nie stałego zatrudnienia oraz usamodzielnienia ekonomicznego jest ze wszech miar pożądane, przy czym klasyczne instrumenty rynku pracy, tj. doradztwo zawodowe, pośrednictwo czy szkolenia często przynoszą mizerne rezultaty. W takich przypadkach konieczne okazuje się budowanie niestandardowych sekwencji wsparcia osób marginalizowanych, obejmujących m.in. zatrudnienie, często w warunkach dopasowanych do indywidualnych umiejętności i możliwości danej osoby. Takie warunki spełniają spółdzielnie socjalne, które oprócz realizacji celów społecznych stymulują aktywne postawy na rynku pracy. Jest to niezwykle wartościowe ze względów ekonomicznych oraz społecznych, daje bowiem szansę na zabezpieczenie podstawowych potrzeb i powrót do społeczeństwa wśród osób, które często zatraciły nawyk pracy.

Jak każde prywatne przedsięwzięcie noszące znamiona przedsięwzięcia biznesowego spółdzielnie socjalne borykają się z problemami pozyskania źródeł finansowania, przy czym specyfika tego typu organizacji, polegająca na skupianiu

w sobie osób pozbawionych jakichkolwiek własnych źródeł finansowania oraz zdolności kredytowej, problemy te potęguje.

Celem niniejszego artykułu jest próba identyfikacji podstawowych źródeł finansowania, z których w świetle prawa mogą korzystać spółdzielnie socjalne oraz wykorzystywanych w praktyce przez te podmioty gospodarki społecznej. W tym celu autorka wykorzystwała wyniki badań ankietowych oraz dokonała analizy aktów prawnych, regulujących funkcjonowanie spółdzielni socjalnych w Polsce.

1. Podstawy prawne funkcjonowania spółdzielczości socjalnej

Najdłuższą tradycję przypisuje się spółdzielniom socjalnym działającym we Włoszech, które pojawiły się tam pod koniec lat siedemdziesiątych. Przez wiele lat funkcjonowały na prawach regulujących ogólny ruch spółdzielczy i dopiero w 1991 roku uregulowano je prawnie jako odrębną formę przedsiębiorczości poprzez wprowadzenie w życie ustawy z dnia 8 lipca 1991 roku nr 381 o spółdzielniach socjalnych¹.

We Włoszech działają dwa typy spółdzielni socjalnych. Typ A zapewnia usługi w zakresie opieki zdrowotnej, socjalnej lub edukacyjnej. Spółdzielnie typu B działają na rzecz włączenia w rynek pracy osób ze środowisk dyskryminowanych. Do grup docelowych tych spółdzielni należą między innymi: osoby fizycznie lub umysłowo niepełnosprawne, uzależnione od alkoholu lub narkotyków. Organizacje te zajmują się również osobami mającymi problemy z prawem².

Polski model spółdzielni socjalnych, działający zaledwie od kilkunastu lat, wzoruje się na typie B włoskich spółdzielni. Ogromną rolę w zaszczepieniu na gruncie polskim tego pomysłu był unijny program EQUAL oraz inicjatywy podejmowane przez środowisko Fundacji Wzajemnej Pomocy „Barka” z Poznania³. W Polsce sektor ten liczy 271 spółdzielni socjalnych⁴ i zauważa się systematyczny jego rozwój w ostatnich latach.

Pierwotnie działały one w oparciu o ogólne ramy prawne regulujące ruch spółdzielczy, tj. w oparciu o ustawę z dnia 16 września 1982 roku prawo spółdziel-

---

¹ Legge 8 novembre 1991, n. 381, „Disciplina delle cooperative sociali” (Pubblicata nella Gazz. Uff. 3 dicembre 1991, n. 283).

² T. Johnson, R. Spear, „Social Enterprise. International Literature Review”, GHK (tłumaczenie: Jakub Jedliński).

³ Stowarzyszenie wzajemnej pomocy „Agape”, [http://www.agapeleonardo.czyst.pl/index.php?go=nowywymiarpomocyspoecznej&id=spoldzielnie socjalne](http://www.agapeleonardo.czyst.pl/index.php?go=nowywymiarpomocyspoecznej&id=spoldzielnie%20socjalne).

⁴ Stan na 2 listopada 2010 roku, Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych, Katalog Spółdzielni Socjalnych, <http://www.ozrss.pl/katalog.htm>.

cze⁵. Pierwsze regulacje prawne dotyczące spółdzielni socjalnych w prawie spółdzielczym pojawiły się jednak dopiero w 2003 roku⁶.

Niezwykle ważne dla powstawania i rozwoju spółdzielczości socjalnej w Polsce okazało się wprowadzenie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym⁷, a także dokonanie zmian w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁸, w których to aktach prawnych wskazywano na spółdzielnie socjalne jako na przedsiębiorstwa gospodarki społecznej oraz miejsca pracy dla osób marginalizowanych wskutek długotrwałego bezrobocia. Kolejnym etapem w rozwoju ruchu spółdzielczości socjalnej w Polsce było stworzenie odrębnych uregulowań prawnych tego typu przedsiębiorstw poprzez wprowadzenie w życie 9 lipca 2006 roku ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych⁹, oraz jej nowelizacja z 2009 roku na mocy ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o zmianie ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw¹⁰, która wprowadziła wiele korzystnych dla nich rozwiązań prawnych.

Według stanu prawnego na koniec listopada 2010 roku spółdzielnia socjalna jest zrzeszeniem osób w znacznej mierze zagrożonych wykluczeniem społecznym, które wspólnie, w oparciu o osobistą pracę, prowadzą przedsiębiorstwo i realizują cele społeczne oraz reintegrację zawodową. Spółdzielnia socjalna jest osobą prawną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny¹¹ z momentem jej wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego jako przedsiębiorcy. Spółdzielnia socjalna zatem, tak jak inne spółdzielnie działające w Polsce, funkcjonuje jako przedsiębiorstwo, podlega więc podobnej procedurze rejestracyjnej i przepisom, które dotyczą przedsiębiorców.

Spółdzielnię socjalną mogą założyć i być jej członkami osoby bezrobotne, bezdomni, uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, chorzy psychicznie, jak również osoby niepełnosprawne. Warunkiem jest posiadanie przez te osoby pełnej zdolności do czynności prawnych i ukończenie odpowiednich programów terapeutycznych. Założycielami spółdzielni i jej członkami mogą być również organizacje pozarządowe lub jednostki samorządu terytorialnego, a także kościelne osoby prawne¹². Warunkiem jest, aby liczba tych osób nie stano-

---

⁵ Tekst pierwotny: DzU 1982 r. nr 30 poz. 210, tekst jednolity: DzU 1995 r. nr 54 poz. 288.

⁶ DzU z 2003 r., nr 188 poz. 1848.

⁷ DzU z 2003 r., nr 122, poz. 1143, z późn. zm.

⁸ DzU z 2004 r., nr 99 poz. 1001, z późn. zm.

⁹ DzU z 2006 r., nr 94, poz. 651, z późn. zm.

¹⁰ DzU z 2009 r., nr 91, poz. 742.

¹¹ DzU z 1964 r., nr 16, poz. 93, z późn. zm.

¹² Od 16 lipca 2009 r., tj. od momentu wprowadzenia w życie nowelizacji ustawy o spółdzielniach socjalnych (na mocy ustawy z 7 maja 2009 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach

wiła więcej niż 50% ogólnej liczby założycieli. Minimalna liczba założycieli to pięć osób fizycznych, a jeśli są to osoby prawne, to co najmniej dwie. Spółdzielnia socjalna może liczyć nie mniej niż pięciu i nie więcej niż 50 członków, za wyjątkiem sytuacji, gdy powstała w wyniku przekształcenia spółdzielni inwalidów lub spółdzielni niewidomych. W tym przypadku może liczyć więcej niż 50 członków. Członkostwo w spółdzielni socjalnej mogą nabyć także inne osoby niż wskazane powyżej (tzw. eksperci), jeżeli ich praca na rzecz spółdzielni socjalnej wymaga szczególnych kwalifikacji, których nie posiadają pozostali członkowie tej spółdzielni, przy czym liczba tych osób nie może być większa niż 50% ogólnej liczby członków spółdzielni socjalnej¹³.

2. Podstawy gospodarki finansowej spółdzielni socjalnych w Polsce

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo spółdzielcze¹⁴ majątek spółdzielni socjalnych jest finansowany z funduszy: udziałowego i zasobowego. Pierwszy z nich powstaje z wpłat udziałów zadeklarowanych przez członków w deklaracji członkowskiej, a także z innych źródeł, np. dotacji. Fundusz udziałowy finansuje zakupy inwestycyjne związane z uruchomieniem działalności spółdzielni oraz wydatki związane z bieżącą działalnością. Natomiast drugi z nich, tj. fundusz zasobowy, powstaje z wpłat wpisowego członków, wnoszonego w chwili przystąpienia członka do spółdzielni, części nadwyżki bilansowej oraz innych źródeł. Z funduszu tego finansowane są zakupy inwestycyjne związane z rozwojem działalności. Oba ww. fundusze są funduszami obligatoryjnymi. Spółdzielnia socjalna może również utworzyć dobrowolnie fundusz wkładów. Fundusz ten powstaje z wkładów pieniężnych i niepieniężnych wnoszonych przez członków na własność spółdzielni. Z funduszu wkładów spółdzielnia finansują zakupy środków trwałych w ramach planowanych inwestycji. Dotacje ze środków publicznych na zakupy dokonywane przez członków spółdzielni w ramach środków przyznawanych na rozpoczęcie działalności lub stworzenie miejsca pracy w spółdzielni już istniejącej powinny zasilić właśnie ten fundusz wkładów¹⁵.

---

socjalnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw DzU nr 91, poz. 742), samorządy nie mogły zakładać spółdzielni, stąd nie były zainteresowane wsparciem tej formy przedsiębiorczości, gdyż nie miały formalnej kontroli nad ich działalnością.

¹³ Po upływie 12 miesięcy nieprzerwanego zatrudnienia w spółdzielni socjalnej nabywają prawo członkostwa w spółdzielni.

¹⁴ Ustawa z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze, DzU z 2003 r., nr 188, poz. 1848 z późn. zm.

¹⁵ A. Bulka, A. Okraszewska, J. Kwiatkowski, *Spółdzielnia socjalna krok po kroku. Poradnik dla osób, które chcą założyć spółdzielnię socjalną*, FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie, Kraków 2008, s. 26.

Każdy członek spółdzielni jest zobowiązany do wniesienia zadeklarowanych udziałów oraz wpisowego. Liczba zadeklarowanych przez członka udziałów stanowi istotną część treści deklaracji przystąpienia do spółdzielni. Stosownie do postanowień statutu spółdzielni członek zobowiązany jest wnieść udziały jednorazowo lub ratalnie. Członek spółdzielni zobowiązany jest zadeklarować co najmniej jeden udział, o ile statut nie zobowiązuje do zadeklarowania większej ich liczby. W spółdzielniach socjalnych nie ma ustawowo określonej minimalnej wysokości funduszu udziałowego¹⁶. Ze względu na fakt, że członkami spółdzielni mają być głównie osoby marginalizowane, pozbawione jakichkolwiek własnych zasobów finansowych, stworzono im wiele prawnych możliwości ich pozyskania na poczet wniesienia wkładu członkowskiego (tab. 1).

Tabela 1

Potencjalne publiczne źródła finansowania spółdzielni socjalnych w Polsce
(stan prawny na dzień 30.11.2010 r.)

Lp.	Wyszczególnienie	Beneficjent	Kwota zwolnienia
1	Zwolnienie z opłat za wpis do Krajowego Rejestru Sądowego oraz ogłoszenie tego wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Zwolnienie od uiszczania opłat od wniosków za kolejne wpisy w rejestrze	Spółdzielnia socjalna	Opłaty te wynoszą: wpis do rejestru 1000 zł, ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym 500 zł, zmiana wpisu 400 zł, ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym 250 zł
2	Zwolnienie z podatku dochodowego dochodów spółdzielni przeznaczonych na społeczną i zawodową reintegrację jej członków	Spółdzielnia socjalna	Uzależnione od dochodów
3	Jednorazowo środki z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej: w wysokości nieprzekraczającej czterokrotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia na każdego członka założyciela spółdzielni socjalnej oraz trzykrotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia na każdego członka przystępującego do już istniejącej spółdzielni socjalnej	Przyszły członek założyciel oraz przyszły członek spółdzielni legitymując się statusem osoby bezrobotnej	W 2010 r. kwota do 12 791,40 zł dla członka założyciela oraz do 9 593,55 zł dla członka spółdzielni (przy założeniu spółdzielni przez pięć osób dotacja może łącznie wynieść nawet do 63 957,00 zł)
4	Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne Funduszu Pracy przez okres 24 miesięcy od dnia zatrudnienia oraz w połowie wysokości przez kolejne 12 miesięcy	Spółdzielnia socjalna na każdego pracownika	4,5 tys. zł na pracownika (rocznie)

¹⁶ Opracowanie własne na podstawie: A. Bulka, A. Okraszewska, J. Kwiatkowski, *Spółdzielnia socjalna... op. cit.*, s. 26–32.

5	Refundacja spółdzielni socjalnej kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż sześciokrotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia	Spółdzielnia socjalna na każdego przyszłego członka spółdzielni legitymującego się statusem osoby bezrobotnej	W 2010 r. kwota do 19 187,70 zł na jednego bezrobotnego
6	Realizacja projektów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Działaniu 6.2. wsparcie finansowe dla osób fizycznych zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej	Przyszły członek założyciel spółdzielni legitymujący się statusem osoby bezrobotnej	W wysokości 20 000 zł na osobę przy założeniu spółdzielni socjalnej. Oznacza to, że grupa pięciu spółdzielców może otrzymać dotację w wysokości 100.000 zł
7	Wsparcie pomostowe wypłacane do 12 miesięcy dla osób bezrobotnych z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 6.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia	Spółdzielnia socjalna na każdego członka założyciela i członka spółdzielni socjalnej legitymującego się statusem osoby bezrobotnej	W 2010 roku 1 317 zł na pracownika miesięcznie
8	Dotacja projektów związanych z rozwojem ekonomii społecznej z Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	Spółdzielnia socjalna	Projekty roczne 10 000 – 300 000 zł Projekty dwuletnie 20 000 – 300 000 zł
9	Dofinansowanie do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez spółdzielnię socjalną na cele związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przyznawane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Spółdzielnie socjalne posiadające status zakładu pracy chronionej	50% oprocentowania kredytu, uzależniona od wartości kredytu i jego oprocentowania
10	Dotacja z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez osoby niepełnosprawne (zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy) na wniesienie wkładu członkowskiego do spółdzielni, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia	Przyszły członek założyciel oraz przyszły członek spółdzielni legitymujący się statusem osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy oraz orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.	W 2010 r. kwota do 47 967,75 zł. Przy założeniu spółdzielni przez pięć osób niepełnosprawnych dotacja może łącznie wynieść do 239 838,75 zł
11	Nabycie statusu organizacji pożytku publicznego	Spółdzielnia socjalna	1% podatku przekazywanego przez osoby fizyczne

Źródło: opracowanie własne.

W praktyce spółdzielnie socjalne powstają i funkcjonują w znacznej mierze dzięki środkom publicznym, przekazywanym w różnych formach oraz z różnych tytułów (najczęściej jako dotacje, pożyczki, granty). Środki te trafiają do spółdzielni poprzez dotacje udzielane ich członkom, jak również poprzez dofinansowanie samych spółdzielni w momencie ich tworzenia i w trakcie ich działania. Niektóre z nich są dostępne spółdzielniom socjalnym na zasadach ogólnych, tak jak i innym przedsiębiorcom, niekiedy wymagane jest spełnienie określonych, szczególnych wymogów, np. posiadania statusu zakładu pracy chronionej. Źródłem zasilania budżetu spółdzielni socjalnych są również środki pochodzące ze zwolnień podatkowych dochodów spółdzielni.

3. Publiczne źródła finansowania spółdzielni socjalnych w Polsce w świetle wyników badań

Spółdzielnie socjalne, pomimo już ponadpięciolatniego okresu istnienia szczegółowych zasad ich funkcjonowania, ciągle traktowane są z dużą nieufnością ze strony urzędników różnych szczebli administracyjnych, co utrudnia im m.in. pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania. Pozyskanie środków przez spółdzielców socjalnych odbywa się poprzez wnioskowanie o nie do urzędów pracy, organów władzy samorządowej oraz różnych innych instytucji, w tym i funduszy celowych, w rękach których znalazły się środki finansowe Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z przeznaczeniem na dofinansowanie sektora gospodarki społecznej. Mnogość dysponentów środków na ten cel oraz brak ciągłości finansowania działań, a także zmiany warunków i sposobów ich pozyskania przez spółdzielnie socjalne stanowią bariery, z którymi, jak same podkreślają, często sobie nie radzą.

W efekcie, jak pokazały przeprowadzone przez autorkę niniejszego opracowania badania, jednym z głównych problemów, z którymi borykają się spółdzielnie socjalne, oprócz spraw organizacyjnych i personalnych, jest problem niedostatecznego zabezpieczenia źródeł finansowania i to już w trakcie tworzenia spółdzielni, jak również w późniejszych fazach ich działalności.

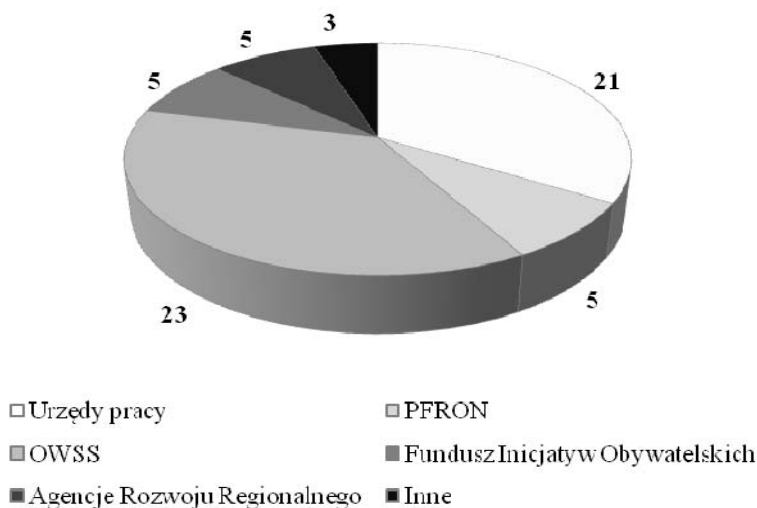
W świetle wyników badań przeprowadzonych w 2010 roku wśród 48 spółdzielni socjalnych z całej Polski, które stanowiły w momencie przeprowadzenia badań 18% ogółu tego typu spółdzielni zarejestrowanych w Rejestrze Spółdzielni Socjalnych, głównymi, zewnętrznymi źródłami ich finansowania w latach 2005–2009 i w I półroczu 2010 roku były: środki otrzymane z Ośrodków Wsparcia Spółdzielczości Socjalnej w postaci grantów i pożyczek¹⁷. Na to źródło wskazały

---

¹⁷ Ośrodki te nie otrzymały w 2010 r. środków finansowych z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, wskutek tego zaprzestały finansowania spółdzielni socjalnych.

23 spółdzielnie socjalne, czyli 48% ogółu tego typu przedsiębiorców objętych badaniem ankietowym (rysunek 1). Nieco mniejszą popularnością wśród zewnętrznych źródeł finansowania cieszyły się środki pochodzące z urzędów pracy. Na to źródło finansowania wskazały 21 jednostki spośród 48 objętych badaniem, czyli blisko 44%.

Rys. 1. Podstawowe źródła finansowania spółdzielni socjalnych w latach 2005–2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań własnych.

Pozostałe źródła finansowania, takie jak dotacje z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, pożyczki i dotacje z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Funduszu Pracy, pożyczki z Agencji Rozwoju Regionalnego oraz z tytułu zwolnień podatkowych nie przekroczyły progu 5%. Należy przy tym dodać, że niektóre spółdzielnie korzystały równoległe z kilku źródeł finansowania. Ponadto wszystkie spółdzielnie objęte badaniem skorzystały z ustawowo przysługujących im zwolnień w opłatach w trakcie ich zakładania.

Podsumowanie

Spółdzielnie socjalne jako realizujące idee przedsiębiorstw gospodarki społecznej na trwałe wpisały się w polską rzeczywistość społeczną i gospodarczą. Ich niezaprzeczną zaletą jest wypełnienie instytucjonalnej luki w systemie aktywizacji ekonomicznej i społecznej osób marginalizowanych. W związku z przypisaną im rolę społeczno-ekonomiczną spółdzielnie socjalne stały się beneficjentami wsparcia

finansowego ze środków publicznych. Jak wskazują sami spółdzielcy, na etapie tworzenia oraz w trakcie działania spółdzielnie korzystały z przysługujących im preferencji podatkowych oraz z tytułu opłat i wpłat, a także z wsparcia finansowego przekazywanego przez różne instytucje. Jak sami podkreślają, skomplikowana procedura ich pozyskania oraz zawile przepisy i wygórowane wymogi formalne często zniechęcały ich do ubiegania się o nie. W opinii spółdzielców socjalnych, ustawodawca oraz urzędnicy nie do końca mają rozeznanie w sytuacji tego sektora, a zwłaszcza w potencjale intelektualnym członków tych przedsiębiorstw gospodarki społecznej. Jednakże największym problemem – w ich opinii – było zaniechanie realizacji dofinansowania spółdzielni ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w 2010 roku wskutek nieprzekazania Ośrodkom Wsparcia Spółdzielczości Socjalnej pieniędzy na ten cel¹⁸.

W opinii autorki niniejszego artykułu, pomoc finansowa spółdzielniom socjalnym jest z wielu względów uzasadniona. Spółdzielnie te bowiem stanowią jedno z najważniejszych ogniw w procesie reintegracji społecznej osób znajdujących się na marginesie życia społecznego. Pozostawienie ich bez wsparcia finansowego byłoby równoznaczne z ich likwidacją.

THE WAYS OF SUBSIDIZE OF SOCIAL COOPERATIVES IN POLAND

Summary

One of the unemployment counteraction methods, which is being more and more popular in increasing number of countries is the possibility of creating the social cooperatives. Social cooperatives are the element of the social economy and they get huge financial and substantial support from different institutions, like the Social Cooperatives Promotion Centers. In this study author has presented the scope of financial support given to the social cooperatives in Poland.

Translated by Adriana Politaj

---

¹⁸ W 2010 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej po raz pierwszy nie ogłosiło konkursu dla Ośrodków Wsparcia Spółdzielczości Socjalnej. Wskutek tego ośrodki zawiesiły udzielanie pomocy finansowej spółdzielniom socjalnym i zdecydowanie ograniczyły swoją działalność na rzecz tych przedsiębiorców.